

Dönem : 5  
Toplantı : 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 93

## Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesi (CIME)'nin Kuruluş Yasasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu. (1/116)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101-127/03105

15 . 3 , 1978

### MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı 27 . 2 . 1978 tarihinde kararlaştırılan «Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesinin Kuruluş Yasasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit  
Başbakan

### GEREKÇE

Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Geçici Komitesi Avrupa Hükümetleri arasında Milletlerarası göç hareketlerini görüşmek üzere 26 Kasım - 8 Aralık 1951 tarihinde Brüksel'de yapılan Konferansta alınan bir kararla kurulmuş ve merkezi Cenevre olarak tespit edilmiştir. Söz konusu Toplantıya katılan ülkemiz, Komite statüsünü imzalamıştır. Daha sonra, Komitenin tanımındaki «Geçici» sıfatı kaldırılarak 19 Ekim 1953 tarihli Kararla, Hükümetlerarası Göç Hareketleri Komitesinin Kuruluş Yasasının hazır hale getirildiği belirlenmiş ve tedbirler öngörülmüştür. 30 Kasım 1954 tarihli Kararla da hazırlanan bu tasarı yürürlüğe konulmuştur. Yasanın 1 nci maddesinde de gösterildiği üzere, Komitenin hedef ve görevleri, Avrupadaki nüfus fazlalığını azaltılmak üzere göç edecek kimselerin, nihai yerleşme yerlerine nakillerinin kolaylaştırılması ve sağlanması şeklinde özetlenebilir.

Başlangıçta, Türk elemeğinin Avrupa ülkelerine akımı ve yurda dönen soydaşlarımıza yardım sağlanması gibi bir durum bulunmadığından, tahmil edilecek mali külfetler de gözönünde tutularak, ülkemiz, Komiteye tam üye olarak girmeyi düşünmemiş, ancak Komite'ye 1966 yılında müşahit üye sıfatıyla katılmıştır.

Kuruluşundan bu yana söz konusu teşkilata katılan üye ve müşahit üye adedi seyyaliyet göstermiştir. Nitekim bazı müşahit üyeler tam üye olmuşlar, tam üyelerden bazıları da teşkilattan çekilmişlerdir. Teşkilattan çekilenler dış ülkelere göçmen göndermeyen üyelere dir. Kanada, Fransa, İngiltere, İsveç bunlar arasındadır. Buna mukabil, Malta, Peru müşahit üye iken teşkilata tam üye olmuşlardır. Müşahit üyelere hiçbir mali külfet terettüp etmemektedir. Müşahit bir ülke, ilgilendiği konularda beyanlarda bulunabilmekte, fakat oya katılmamaktadır. Uzun yıllar Komiteye ilgi duymayan Kıbrıs, 1960 yılının ikinci yarısında, Milletlerarası Kuruluşlarda Kıbrıs Rum Yönetimini, Kıbrıs Devletinin temsilcisi şeklinde takdim etme politikasının bir uygulaması olarak 1969 yılında Yunanistanın teklifi ve Federal Almanyanın desteğiyle müşahit üye olmuş, 1974 yılında da teşkilata tam üye sıfatıyla katılmıştır.

Halen teşkilatın (33) tam üyesi mevcuttur teşkilatın Türkiye dahil (7) müşahit üyesi vardır. Teşkilat ayrıca, göç ve mültecilerle uğraşan Hükümetlerarası ve Hükümetlerarası olmayan Milletlerarası Kuruluşlarla

da işbirliği yapmakta, bu kuruluşlardan KONSEY toplantılarında oy hakkına sahip bulunmaksızın temsilci davet edilebilmektedir.

Son yıllarda Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesi, göçmen işçilerin çeşitli sorunlarına da yönelmiş bulunmaktadır. Bu cümleden olmak üzere, 29-31 Mayıs 1974 tarihleri arasında «Göçmenlerin intibak ve entegrasyonu» konusunda bir seminer düzenlenmiştir. Bu seminerde, göçmen işçilerin dil öğrenimi, mesleki ve genel eğitimi, enformasyon hizmetleri gibi konular ele alınmıştır. 1975'te düzenlenen 2 nci seminerde ülkelerine dönen işçilerin intibakları tartışılmıştır. 1977 yılında göçmen işçilerle ilgili olarak 3 ncü bir seminer öngörülmüştür. Komite Avrupadaki yabancı işçilerin formasyonları ve dil öğrenimleri alanında diğer Milletlerarası Kuruluşlarla işbirliği halinde önemli faaliyetlere geçmiş bulunmaktadır.

Türkiye, Komiteye tam üye sıfatıyla kabul edildiğinde yıllık ödeyeceği katılma payı yirmi bin dolar civarında olacaktır. Esasen bu meblağ Milletlerarası Kuruluşlara katılma faslından karşılanmak üzere Dışişleri Bakanlığının 1977 Bütçesinde öngörülmüştür.

Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesine ülkemizin tam üye olabilmesi, bu Komiteye vücut veren yasanın onaylanmasıyla mümkün bulunmaktadır.

Yasa, Giriş Bölümünü takiben 35 nci maddede ibarettir. Bu maddeler XI Bölümde toplanmıştır. I nci Bölüm, Komitenin hedef ve görevlerine hasredilmiştir. Üyelik vasfını kazanma şartları, Komitenin organları, bunların görevleri toplantıların yapılacağı yerin tayinine ilişkin hükümlerle mali ve hukuki statüyle ilgili hükümleri ayrı bölümlerinde yer almaktadır.

Komite'nin göçmen işçileri hedef tutan faaliyetlerinin yoğunluk kazandığı, ayrıca Kıbrıs'ın Komiteye tam üye olarak katılmış bulunduğu gözönünde tutularak Komitenin kurulmasına vücut veren Yasanın ülkemiz tarafından onaylanması uygun ve yararlı görülmektedir.

### Dışişleri Komisyonu Raporu

*Millet Meclisi*

*Dışişleri Komisyonu*

*Esas No. : 1/116*

*Karar No. : 11*

27 . 4 . 1978

### Yüksek Başkanlığa

Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesi (CIME)'nin Kuruluş Yasasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, ilgili Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde de arz ve izah olunduğu veçhile; Hükümetler arasında Milletlerarası Avrupa göç hareketlerini görüşmek üzere 1951 yılında Brüksel'de yapılan konferansta alınan bir kararla kurulmuştur. Merkezi Cenevre'de olan Komitenin görevi, Avrupadaki nüfus fazlalığını azaltacak olan, göç edecek kimselelere, nihai yerleşme yerlerine nakillerinin kolaylaştırılmasının sağlanmasıdır. Bu tarihte ülkemiz yabancı ülkelere işgücü ihraç etmediğinden komiteye girmemiz düşünülmemiştir. Türkiye 1966 yılında hiçbir mali külfeti olmayan müşahit üye olmuştur. Teşkilatın halen 33 tam üyesi ve 7 müşahit üyesi vardır.

1977 yılında Avrupadaki göçmen işçilerin formasyonları ve dil öğrenimleri alanında çalışmalar yapan Komiteye tam üye olmamızın sayısız faydaları vardır. Zira komite yalnız nüfus ihracı ile meşgul olmayacak zamanla işçi ailelerinin göç problemleri yanında işçilerin gideceği memleketlerin ihtiyaçlarına göre ihtisaslaşma işleri ile de iştigal edecektir.

Ülkemizin Komiteye tam üye olabilmesi için Komiteye vücut veren yasanın onaylanmasıyla mümkün olacaktır. Komitenin idari masrafları üye hükümetlerin nakdi katkılarından, yürütmeye ilişkin masraflar üye hükümetlerle diğer hükümetlerin, özel kişilerin yaptığı yardımlardan sağlanır. Üye yıllık aidatı ise 20 000 dolardır. Bu iş için gerekli para Dışişleri Bakanlığı Bütçesine konulmuştur.

Tasarının içinde Anlaşmanın asıl metni yoktur. Teksir edilen metinde çıkıntılar, karalamalar hiç hoş değildir, üstelik tercümede bazı yanlışlıklar vardır, daha dikkatli çalışmalar yapılması için ilgililer Komisyonumuzca uyarılmıştır.

Tatbikatta dikkatle uygulanması gerekmektedir. Cenevre'deki Büyükelçimiz ve yanındaki çalışma müşavirine büyük görevler düşecektir.

Yukarıda kısaca anlattığımız faydaları gözönüne alınarak tasarının tümü Komisyonumuzca prensip olarak kabul edildikten sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2 ve 3 ncü maddeleri yerinde ve uygun görülerek Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan  
Muğla  
*Zeyyad Mandalinci*

Başkan V.  
Urfa  
*Salih Özcan*

Sözcü  
Ankara  
*Necati Gültekin*

Kâtip  
Bursa  
*Şinasi Osma*

Edirne  
*M. Yılmaz Mete*

Bingöl  
H. Celâlettin Ezman  
(İmzada bulunamadı)

Bursa  
*Cemal Külahlı*

Edirne  
Cavittin Yenâl  
(İmzada bulunamadı)

Elazığ  
*Celâl Ertuğ*

Erzurum  
*Gıyasettin Karaca*

Kayseri  
*M. Zeki Okur*

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesi (CİME)'nin Kuruluş Yasasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

**MADDE 1.** — Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesinin Kuruluş Yasasının onaylanması uygun bulunmuştur.

**MADDE 2.** — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3.** — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

## DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesi (CİME)'nin Kuruluş Yasasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

**MADDE 1.** — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 2.** — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 3.** — Tasarının 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

27 . 2 . 1978

Başbakan <i>B. Ecevit</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>O. Eyüboğlu</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>Prof. Dr. T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>Dr. F. Sükan</i>
Devlet Bakanı <i>H. Çetin</i>	Devlet Bakanı <i>E. Akova</i>	Devlet Bakanı <i>Dr. L. Doğan</i>	Devlet Bakanı <i>S. Yıldız</i>
Devlet Bakanı <i>A. R. Septioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>M. Kılıç</i>	Devlet Bakanı <i>A. Şener</i>	Adalet Bakanı <i>M. Can</i>
Milli Savunma Bakanı <i>H. E. Işık</i>	İçişleri Bakanı <i>İ. Özaydınlı</i>	Dışişleri Bakanı <i>Prof. G. Ökçün</i>	Maliye Bakanı <i>Z. Müezzinoğlu</i>
Milli Eğitim Bakanı <i>N. Uğur</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Elçi</i>	Ticaret Bakanı <i>T. Köprülüler</i>	Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı <i>Dr. M. Tan</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Mataracı</i>	Ulaştırma Bakanı <i>G. Öngüt</i>	Gıda - Ta. ve Hay. Bakanı <i>M. Yüceler</i>	Çalışma Bakanı <i>A. B. Ersoy</i>
Sanayi ve Teknoloji Bakanı <i>O. Alp</i>	İşletmeler Bakanı <i>Prof. Dr. K. Bulutoğlu</i>	En. ve Tabii Kay. Bakanı <i>Doç. Dr. D. Baykal</i>	Turizm ve Tan. Bakanı <i>A. Coşkun</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>A. Karaaslan</i>	Köy İş. ve Koop. Bakanı <i>A. Topuz</i>	Orman Bakanı <i>V. İlhan</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>Y. Çakmur</i>
Sosyal Güvenlik Bakanı <i>H. İşgüzar</i>	Kültür Bakanı <i>Doç. Dr. A. T. Kışlalı</i>	Yerel Yönetim Bakanı <i>M. Özdemir</i>	

## KURULUŞ YASASI

### ÖNSÖZ

#### HÜKÜMETLERARASI AVRUPA GÖÇ HAREKETLERİ KOMİTESİNİN ÜYE HÜKÜMETLERİ

5 Aralık 1951 tarihinde Brüksel'de yapılan Göç Konferansında kabul edilmiş ve belgeye eklenmiş karar prensiplerini;

Onaylayarak;

Avrupa içi göçün hacmini artırmak ve göç hareketlerinin kolaylıkla icrasını ve özellikle, göçmenlerin gittikleri ülkelerin ekonomik ve sosyal hayatına çabuk intibaklarını sağlayacak en uygun şartlar altında yerleşmelerini temin etmek amacıyla özel göç servislerinin kurulmasına duyulan ihtiyacı;

Avrupa göçünün uluslararası finansmanının sadece Avrupa'daki nüfus problemini çözmeye yardım etmeyip, işgücü eksikliği olan ülkelere yeni ekonomik olanakların yaratılmasını da teşvik edeceğini;

Göçmenlerin hareketinde normal taşıma ve havayolları servislerinin mümkün olduğu kadar kullanılmasının gerektiğini ve zaman zaman ilave seferlere de ihtiyaç duyulacağını;

Dünyadaki barış ve düzene katkıda bulunarak aileleriyle birlikte itibar içinde ve özgürce yaşamak üzere uygun bir işte çalışabilecekleri deniz aşırı ülkelere göç etme isteğinde olan kimselerin göç hareketlerini kolaylaştırmak amacı ile hükümetler ve uluslararası teşkilatların işbirliğini geliştirmeye ihtiyaç duyulduğunu;

Gözönünde tutarak,

Geçici bir örgüt olan (aşağıda komite olarak adlandırılmıştır) Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesini bu amaçla kurarak;

Bu yasayı kabul ederler,

#### BÖLÜM I. — GAYE VE FONKSİYONLAR

Madde : 1

1. Komitenin amaç ve görevleri :

a) Düzenli göç olanakları tanıyan deniz aşırı ülkelere nüfusu fazla olan Avrupa ülkelerinden çeşitli sebeplerle gidemeyen ve nakilleri sağlayacak mevcut olanakların yetersiz olduğu hallerde göçmenler için yöntemler geliştirmek;

b) Diğer uluslararası kuruluşların sağlayamadığı durumlarda göçmenlerin iskanı, yerleştirilmesi ve kabulü ile ilgili işlemlerin iyi şekilde yürütmesine gerekli olan servisleri ve Komite tarafından güdülen amaçlara uygun olacak aynı gayelerle böyle bir yardımı ilgili hükümetlerin talebi üzerine, onlarla anlaşma yaparak Avrupa'dan göçü artırmaktır.

2. Komite, göç alan ve göç veren ilgili ülkelerin kanun, tüzük ve politikalarına uygun olacak işlevleri yürütecek ve devletlerin yurt içi yetkileri dahilindeki meseleler olarak kabul edilen göçmenlerin sayısı ve kabulüne ilişkin standartların kontrolü işlemini üstlenecektir.

3. Komite, mülteci kabul eden ülkeler de dahil olmak üzere ilgili ülkelerin hükümetleri ile Komite arasında yapılabilecek uygulamalarda mültecilerin göçü ile ilgilenecektir.

#### BÖLÜM II. — ÜYELİK

Madde : 2

Komitenin Üyeleri :

a) Madde 33 veya madde 34'e göre bu Yasayı kabul etmiş olan Avrupa Göç Hareketleri Komitesinin üyeleri olan hükümetler;

b) Bu Yasanın, hükümetleri tarafından kabulüne ve Konseyin üçte iki çoğunluğunun oyu ile alınmış karara uymak şartıyla miktarı ilgili hükümet ve Konsey tarafından tespit edilecek olan mali katkıyı idari harcamalara ayıran hükümetler ile serbest dolaşıma yararı olan diğer hükümetlerdir.

**Madde : 3**

Herhangi bir üye, mali yılın sonunda üyelikten çekileceğini bildirebilir. Bu tür bir bildiri mali yılın bitiminden en az 4 ay önce Komitenin Direktörüne ve yazı ile yapılmalıdır. Bir üyenin üyelikten çekilmesi halinde Komiteye olan mali borçları bildiri verildiği mali yılın tümünü içerecektir.

**Madde : 4**

Herhangi bir üye, eğer müteakip iki mali yıl için Komiteye olan mali borçlarını ödemezse veya bu Yasa'daki prensipleri ihlal ederse Konseyin üçte iki çoğunluk kararıyla üyelikten çıkarılabilir.

**BÖLÜM III. — ORGANLAR**

**Madde : 5**

Komitenin organları şu şekil kurulmuştur :

- a) Konsey,
- b) İcra Komitesi,
- c) İdari Mekanizma.

**BÖLÜM IV. — KONSEY**

**Madde : 6**

Yasanın diğer hükümlerinde bahsedilenlere ilave olarak Konseyin fonksiyonları :

- a) Komitenin politikasını tanımlamak;
- b) İcra Komitesinin faaliyetlerini tasdik etmek ve yönetmek ve raporları tetkik etmek;
- c) Direktörün faaliyetlerini kontrol etmek ve raporlarını yeniden incelemek ve denetlemek;
- d) Komitenin bütçesini, icra planını ve hesaplarını tetkik ve tasdik etmek,
- e) Komitenin gayesine varması için uygun göreceği diğer tedbirleri almak.

**Madde : 7**

1. Konsey, üye hükümetlerin temsilcilerinden oluşacaktır.
2. Her bir üye hükümetin bir temsilcisi ile lüzumlu görülen yedek üyeleri ve danışmanları olacaktır.
3. Her bir üye hükümetin Konseyde bir oy hakkı olacaktır.

**Madde : 8**

1. Konsey yılda iki defa normal toplantı yapacaktır. Ancak, üyelerin üçte ikisinin bir yılda sadece bir devre toplanmasının lüzumlu olduğuna karar verdiği takdirde yılda bir toplantı yapılacaktır.
2. Konsey :
  - a) Üyelerin üçte ikisi;
  - b) İcra Komitesi, veya
  - c) Direktörün istekleri üzerine ya da önemli hallerde özel bir toplantı tertipleyecektir.
3. Konsey her dönemin başında, Başkan ve diğer memurları seçecektir.

Madde : 9

Konsey, fonksiyonlarını uygun bir şekilde ifa edebilmesi için bir Altkomite teşkil edebilir.

Madde : 10

Konsey uyacağı kuralları kendisi tayin eder.

BÖLÜM V. — İCRA KOMİTESİ

Madde : 11

İcra Komitesinin Görevleri :

- a) Direktörün yıllık raporları ve bütün özel raporları tetkik ederek Konseyin toplantılarını hazırlamak;
- b) Konseyin yetkili bulunduğu bütün mali ve bütçeye ait sorunlarını incelemek ve Konseye tavsiyelerde bulunmak,
- c) Konsey tarafından yönetilen özel soruları incelemek ve aynı konuda Konseye tavsiyelerde bulunmak;
- d) Direktöre karşılaştığı meselelerde fikir vermek;
- e) Konsey tarafından öne sürülen herhangi bir özel konuyu incelemek ve tedbir mahiyetinde gerekeni yapmak;
- f) Konseyin toplantı dönemleri arasındaki istisnai hallerde, bir sonraki dönemde gözden geçirilmek üzere Konseyin selahiyeti içindeki meseleler üzerinde acil kararlar almak.

Madde : 12

1. İcra Komitesi dokuz üye hükümetin temsilcilerinden meydana gelecektir.
2. Bu üye hükümetler Konsey tarafından bir yıl için seçilecektir ve yeniden seçilmeleri caizdir.
3. İcra Komitesi üyelerinin bir temsilcisi, ve gerekli sayıda yedek üyeleri ve danışmanları olacaktır.
4. İcra Komitesinin her üyesinin bir oy hakkı olacaktır.

Madde : 13

1. İcra Komitesi, her Konsey toplantısından önce muntazaman toplanacaktır.
2. İcra Komitesi; üyelerinin ekseriyeti veya Konsey Başkanı ile yapılan görüşmeden sonra Direktör ve Başkanın talebi üzerine özel olarak toplanabilir.
3. İcra Komitesi, bir yıllık süre için Başkan ve Başkan Yardımcısını üyeleri arasından seçer.

Madde : 14

İcra Komitesi usul kararlarını kendisi saptar.

BÖLÜM VI. — İDARİ MEKANİZMA

Madde : 15

İdari mekanizma bir direktör, bir direktör yardımcısı ve Konsey tarafından gerekli görülen personelden oluşur.

Madde : 16

1. Direktör ve direktör yardımcısı, Konseyin üçte iki çoğunluğu ile seçilir ve Komite adına Konsey Başkanı tarafından imzalanarak Konseyce onaylanan sözleşme hükümleri uyarınca görev yapar.

2. Direktör, Konseye ve İcra Komitesine karşı sorumludur. Direktör, Komite servislerini işbu kuruluş yasasına, genel politikaya, Konseyin ve İcra Komitesinin kararlarına ve onların kabul ettiği tüzüklere göre yürütür ve yönetir. Konsey tarafından alınacak kararlar için teklifleri formüle eder.

Madde : 17

Direktör Konsey tarafından kabul edilmiş personel yönetmeliğine uygun olarak İdari Personeli tayin eder.

Madde : 18

1. Direktör, direktör yardımcısı ve personel, görevlerini yürütürken, Komite dışındaki bir hükümetten veya makamdan talimat almaz. Bunlar uluslararası görevli statülerine ters düşecek hareketlerden kaçınırlar.

2. Üye hükümetle, direktör, direktör yardımcısı ve personelin görevlerinin uluslararası statüsüne saygı göstermeyi ve görevlerini yapması sırasında bunlara etki yapmamayı kabul ederler.

3. Etkinlik, uzmanlık ve işbirliği ruhu, personel tayinlerinde aranacak şartlardır. Özel durumlar haricinde personel, coğrafi bakımdan uygun dağılım mümkün olduğu kadar hesaba katılarak Komitenin üyesi hükümetlerin ülkelerinin vatandaşları arasından seçilmelidir.

Madde : 19

Konseyin, İcra Komitesinin ve Altkomitelerin bütün toplantılarına Direktör başkanlık eder. Direktör yardımcısı ya da tayin edilen başka bir görevli Direktöre vekâlet edebilir. Direktör veya vekilinin söz hakkı vardır, oy hakkı yoktur.

Madde : 20

Mali yılın bitiminden sonra ilk Konsey toplantısında Direktör Komitenin sene içindeki faaliyetlerin tümünü kapsayan bir raporu Konseye sunar.

## BÖLÜM VII. — MERKEZ

Madde : 21

1. Komitenin merkezi Cenevre'dedir. Konsey üyelerinin üçte ikisinin oylarıyla merkezini başka bir yere nakletmeye karar verebilir.

2. Konseyin ve İcra Komitesinin toplantıları Konseyin ve İcra Komitesi üyelerinin üçte ikisi başka bir yerde toplanmaya karar vermedikçe Komitenin merkezinde yapılır.

## BÖLÜM VIII. — MALİ DURUM

Madde : 22

Direktör, İcra Komitesi kararı ile idari ve çalışma masraflarını, öngörülen gelirleri ve varsa muhtemel ek harcamalarıyla Komitenin özel veya yıllık hesaplarını kapsayan yıllık bütçeyi Konseye sunar.

Madde : 23

1. Komitenin masrafları şu kaynaklardan finanse edilir :

a) Bütçede öngörülen idari masraflar üye hükümetlerin nakdi katkılarından,

b) Bütçenin yürütmeye ilişkin masrafları üye hükümetlerin, diğer hükümetlerin, özel kişilerin ve teşkilatların yaptığı hizmetler veya bunlardan alınan yardımlardan.



1. Ödemeler mali yılın bitiminden önce gecikmeksizin ve tam olarak yapılmış olmalıdır.
2. Her üye hükümet, Komitenin idari masraflarına katkı olarak tutarı Konsey ve ilgili hükümet arasında katarlaştırılacak bir meblağ öder.
3. Komitenin yürütme giderlerine ilişkin katkılar ihtiyaridir ve çalışma fonuna katılan her iştirakçi verdiği miktarın kullanılma şartlarını tespit edebilir.
4. a) 1 nci maddenin 1 b) paragrafında belirtilen amaçlar için harcananlar hariç, merkez için yapılan ve diğer idari masraflar bütçenin idari kısmından karşılanacaktır.  
b) 1 nci maddenin 1 b) paragrafında belirtilen amaçlar için kullanılan idari ve tüm yürütme masrafları, bütçenin ilgili bölümünden karşılanır.
5. Komite, yönetimin etkili ve ekonomik tarzda olmasına özen gösterecektir.

Madde : 24

Mali kurallar Konsey tarafından saptanır.

## BÖLÜM IX. — HUKUKİ STATÜ

Madde : 25

Komitenin hukuki ehliyeti vardır ve amaçlarına ulaşmak için :

- a) Sözleşme yapmak;
- b) Taşınabilir ve taşınmaz mallar edinmek ve bunlardan yararlanmak;
- c) Devlet eshamlarını ve özel fonları kabul etmek ve harcamak;
- d) Gerektiğinde dava açmak konularında o ülkelerdeki meri mevzuat hükümleri dahilinde hareket serbestisine sahiptir.

Madde : 26

1. Komite görevlerini yapmak ve amaçlarına ulaşmak için; ilgili hükümetlerle yapılmış anlaşmalara uymak şartıyla ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan yararlanacaktır.
2. Üye hükümetlerin temsilcileri direktör, direktör yardımcısı ve idari personel ilgili hükümetlerle yapılmış anlaşmalara uymak şartıyla Komiteye ilişkin görevlerinin serbestçe yapılmasında gerekli olan ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan yararlanacaklardır.

## BÖLÜM X. — DİĞER KURULUŞLAR İLE İLİŞKİLER

Madde : 27

1. Komite göçler veya mültecilerle uğraşan hükümetlerarası veya hükümetler dışı beynelmilel kuruluşlarla işbirliği yapar.
2. Komite belirtilecek şartlar altında göçmenler ve mültecilerle uğraşan uluslararası, hükümetlerarası veya hükümetler dışı her kuruluşu Konseyin toplantılarına davet edebilir. Bu kuruluşların temsilcileri oylama hakkına sahip olmayacaklardır.

## BÖLÜM XI. — DEĞİŞİK HÜKÜMLER

Madde : 28

1. Konsey ve İcra Komitesi tarafından hazırlanan yönetmeliklerde veya işbu kuruluş Yasasında aksine hüküm olmadıkça, Konseyin, İcra Komitesinin ve Altkomitelerin tüm kararları adi çoğunlukla alınır,

2. Konsey veya İcra Komitesi tarafından hazırlanan yönetmelikler veya İşbu Kuruluş Yasası hükümlerince öngörülen çoğunluk, mevcut üyeler ve oy kullananların sayısına göre saptanır.

3. Oylama yapmak için Konsey İcra Komitesi veya ilgili Altkomite üyelerinin çoğunluğunun mevcut bulunması gereklidir.

**Madde : 29**

1. İşbu Kuruluş Yasasına ilişkin değişiklik önerileri Konsey toplantısından en az 3 ay önce, Direktör tarafından üye hükümetlere iletilecektir.

2. Yasaya ilişkin değişiklikler, Konsey üyelerinin üçte ikisince kabul edilince ve üye hükümetlerin üçte ikisi tarafından kendi anayasal usulleri gereğince onaylanınca, yeni yükümlülükler getiren değişiklikler ise ancak her üye ülke kabul ettiğini bildirince o ülke bakımından yürürlüğe girecektir.

**Madde : 30**

Üçte iki çoğunlukla alınan bir Konsey kararı veya müzakere yoluyla düzenlenecek olan işbu kuruluş yasasının uygulanması veya yorumunu ilgilendiren her anlaşmazlık, ilgili üye hükümetler uygun bir süre içinde başka bir usul üzerinde mutabık kalamazlarsa mahkeme statüsüne uygun olarak Uluslararası Adalet Divanına sevkedilecektir.

**Madde : 31**

Konsey üyelerinin üçte ikisinin onayına bağlı olarak Komite başka uluslararası kuruluşlardan, yapılacak bir uzlaşma veya uluslararası bir anlaşmayla tespit edilebilecek faaliyetleri, kaynakları ve yükümlülükleri devralabilir.

**Madde : 32**

Konsey dörtte üç çoğunlukla Komitenin feshedilmesine karar verebilir.

**Madde : 33**

İşbu Kuruluş Yasası Komitenin ilk toplantısında :

- a) Komite üyelerinin en az üçte ikisi,
- b) Bütçeye katkıları toplamı % 75'i geçen üyelerin yasayı kabul ettiklerini Direktöre tebliğ etmelerinden sonra yasal kaidelere uygun olarak Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesinin hükümet üyeleri bakımından yürürlüğe girecektir.

**Madde : 34**

İşbu Kuruluş Yasasının yürürlüğe girdiği tarihte adı geçen Yasayı kabul ettiklerini Direktöre tebliğ etmemiş olan Hükümetlerarası Avrupa Göç Hareketleri Komitesinin üye hükümetleri, 23 ncü maddenin 2 nci paragrafına uygun olarak Komitenin idari harcamalarına katkıda bulunmuşlarsa müteakip bir yıl için Komite üyesi kalabilirler.

**Madde : 35**

İşbu Kuruluş Yasasının Fransızca, İngilizce ve İspanyolca metinleri aynı derecede geçerlidir.

Hükümetlerarası Geçici Avrupa Göç Hareketleri Komitesinin Kuruluşunu Öngören Karar:

Bu kararı kabul eden hükümetler,

Bazı Avrupa ülkelerinde nüfus fazlalığının ve mültecilerin ortaya koyduğu bir problem bulunurken, bazı deniz aşırı ülkelerin nüfusunun metodik şekilde artışı masedebilecek durumlarda olduğunu,

Bu sorunun, Avrupa ekonomisinin canlılığı ve işbirliğinde ciddi bir engel meydana getirdiğini;

Ekonomik şartların geliştirilmesi ve verimliliğinin artırılması için Avrupa'da istihlal ve kuruluş olanaklarının artırılması ve göç hareketlerini kolaylaştırarak bu sorunun halledilmesinde önemli bir katkı sağlanabileceği ve Avrupa'dan denizasırlı ülkelere doğru göçün teşvik edilmesinin gerekli bir unsur olacağını,

Ekonomik gelişmeyle göç hareketleri arasında sıkı bir ilişkinin mevcut olduğunu;

Uluslararası Avrupa Göç Hareketlerinin Finansının sadece Avrupa'da demografik sorunun halledilmesine yardım etmeyip aynı zamanda iş gücünden yoksun ülkelerde yeni ekonomik faaliyetlerin yaratılmasını sağlayacağını;

Gelişmemiş ülkelerin ekonomik güçlüklerine teknik yardım önemli katkıda bulunacağı ve bu ülkelerde tüm göç olanaklarının geliştirilmesinin, bu güçlüklerin çözümü için önemli bir faktör teşkil ettiğini;

Göç hareketlerinin göçmen gönderen ülkelerle göçmen kabul eden ülkeler arasında tam ölçüde düzenlenmiş olduğunu;

Uluslararası örgütlerin kendi yetkileri dahilindeki tüm göç alanlarında faaliyetlerini sürdürmelerinde büyük bir yarar olduğunu;

Kendi imkanlarıyla seyahat edemeyen göçmene ulaşım kolaylıkları sağlamanın göç artışına sebebiyet verebileceğini;

Her ne kadar göçmenlerin taşınması mümkün olduğu kadar yolcu gemileri ve hava yollarıyla sağlanmalı ise de çok sayıdaki göçmenin bu servisleri kullanması imkanının kısıtlı olduğu gözönünde tutularak Uluslararası Mülteciler Örgütünün elinde bulunan gemilerinde kullanılmasının göç hareketi alanındaki işbirliğine büyük yardımcı dokunacağını;

Nüfusu fazla ülkelere göç etme olanağına sahip ve bundan yararlanmak isteyen mülteciler için taşıma kolaylıkları sağlayan tedbirlerin alınmasının yerinde olacağına;

Ve böylece Hükümetlerarası anlaşmaların işbu kararını kabul eden veya edecek olan demokratik hükümetler arasında, bu hükümetler tarafından belirtilen prensiplere bağlı ve denizasırlı ülkelere gitmek isteyen kişilerin göçünü kolaylaştırmak gayesiyle yapılmasının gerekli olduğunu veya bu hizmetlerden; kişiye tanınan haklar dahilinde ve Uluslararası kurallara uygun istihdam şartlarında faydalanabileceğinin gözönüne alarak;

Aşağıdaki Konularda Mutabakata Vardılar:

1. «Hükümetlerarası Geçici Avrupa Göç Hareketleri Komitesi» kurulmasına,
2. Komitenin göçmenler için mevcut kolaylıkların yetersiz olduğu ve ilgili ülkeler tarafından kabul edilen politika çerçevesinde göç imkânları sunan denizasırlı ülkelere, nüfusu fazla bazı ülkelere hareket edemeyen göçmenlerin naklini sağlama gayesiyle faydalı tüm tedbirleri almakla görevli olmasına,
3. Komitenin görevleri şunlar olacaktır.
  - a) İsteğe göre kara, deniz ve hava taşınmasını sağlamak ve düzenlemek;
  - b) Gerekliğinde, Uluslararası Mülteci Örgütünün, himayesi altında kullanılan gemilerin kiralınması sorumluluğunu üzerine almak;
  - c) Mümkün olan ölçüde belli başlı ticaret hatlarını ve UMÖ'den nakledilen ve kiralanan gemileri kullanarak ticaret hizmetlerinin kâfi gelmediği hallerde bu gemilerle düzenli deniz nakliyatı programını tanzim etmek;
  - d) Ulusal ve Uluslararası hizmetleri gözönünde tutarak yukarıda belirtilen amaçlara ilişkin tüm tedbirleri almak;
  - e) Görevlerini yerine getirebilmesi için gerekli diğer tedbirleri almak;
4. Komitenin ilgileneceği göçmenler meyanına, mülteciler ve komite ile kendilerini kabul eden ülkenin hükümeti arasında anlaşmalara konu olabilecek yeni mülteciler de dahil edilmektedir.
5. Komiteye, Hükümet yetkililerinin onamasıyla, tutarı Komite ve ilgili Hükümet arasında kararlaştırılacak mali bir yardım yaparak ve kişilerin serbest dolaşım prensibine faydalı olduklarını kanıtlayan hükümetler üye olabileceklerdir.
6. Komite büro personelinin seçecek, tüzüğünü hazırlayacak, faydalı olduğuna karar vereceği altkomisyonları (özellikle taşımayı düzenleyen hükümetlerarası bir altkomisyon) meydana getirecek ve görevini yürütmek için yetkilerini kullanacaktır.

7. Faaliyet planı, bütçe, masraf planı düzenleyecek ve aşağıdaki prensiplere göre yararlanacağı fonun kullanma şartlarını tespit edecek;

a) Göç kabul eden her ülke kabul kriterlerini ve kabul edecekleri göçmen sayısını tespit etmede serbest olacaklardır;

b) Komite sadece yardım yapılmadan hareket etme olanağı olmayan göçmenlerin seyahati ile ilgili gerekli hizmeti yapacaktır;

c) İdari yönetimin daha etkili ve ekonomik bir tarzda olmasını gözetecektir;

d) İşlem fonuna yardımda bulunacak her üye hükümet bu yardımın kullanma şartlarını tespit edebilecektir.

8. Komite kendisine karşı sorumlu direktörü atayacaktır.

9. Görevlerini yerine getirebilmesi için gerekli yetkileri Direktöre verecektir.

10. Komite, göçmen ve mülteci sorunlarıyla ilgili hükümet - dışı ve gönüllü örgütlerle düzenlenecek ilişkileri geciktirmeden sonuca bağlayacaktır.

11. Komite, görevini 12 aylık bir süreden fazla uzatılması gerekir gerekmediğini inceleyecektir.

#### Karar No. : 56

(19 Ekim 1953'de, 59 ncu toplantı döneminde kabul edilen) Hükümetler arası Avrupa Göç Komitesinin Kuruluş Yasası ile ilgili karar.

Hükümetlerarası Avrupa Göç Komitesi

31 sayılı Karara uygun olarak Kuruluş Yasasının beşinci ve altıncı toplantı döneminde, göçmen ve mülteci sorunlarıyla ilgili üye hükümetler, hükümetlerarası veya hükümetlerdışı kuruluşlar ve uluslararası örgütler tarafından yapılan gözlemlerin ve önerilerin incelenmesinden sonra bu kararın ekinde bulunan kuruluş yasasının düzenlendiğini dikkate alarak;

Söz konusu Kuruluş Yasasını kabul etmeleri için üye devletlere tavsiyede bulunmak ve mümkün olan en kısa zamanda onaylarını Direktöre bildirmek kararını almış ve Direktörden, üye devletlere ve katılması öngörülen hükümetlere bu kararı tebliğ etmesini istemiştir.

#### Karar No. : 77

(30 Kasım 1954'de 72 nci toplantı döneminde kabul edilen)

Kuruluş Yasasının Yürürlüğe girişini belirten karar.

Hükümetlerarası Avrupa Göç Komitesi

56 sayılı Kararla üye devletlere söz konusu kararın ekinde bulunan Kuruluş Yasasının kabul etmesini tavsiye ettiğini ve onaylarını mümkün olan en kısa zamanda Direktöre bildirmesi gerektiğini;

57 sayılı Kararla, Kuruluş Yasasının 33 ncü maddesine göre istenilen bildirilerin Direktör tarafından kabulünden sonra, doksan gün içerisinde toplanma kararı aldıklarını hatırlatarak Kuruluş Yasasının yürürlüğe girişine ilgili Direktör raporunu dikkate alarak,

Bütçenin İdari kısmına % 81,51 oranında yardımda bulunan on altı hükümet kuruluş yasasını kabul ettiklerini Direktöre bildirdiklerini,

Komitenin sekizinci toplantı döneminin 57 sayılı kararınla öngörülen toplantı olarak kabul edilmesi gerektiğini;

Söz konusu yasanın yürürlüğe girmesi için Kuruluş Yasasının 33 ncü maddesiyle öngörülen şartların yerine getirildiğini

Müşahade ederek,

1. Söz konusu Yasanın 33 ncü maddesine uygun olarak Komitenin Kuruluş Yasasının 30 Kasım 1954 tarihinde yürürlüğe girdiğini beyan etme,

2. Konseyi, 30 Kasım 1954 tarihinde ilk toplantıya çağırma;

3. Komiteye sunulan belgeleri Konseye ulaştırma;

Kararı Aldı.

Yukarıdaki hükümler, Hükümetlerarası Avrupa Göç Komitesi tarafından kabul edilen hükümlerin örneğidir,

B. W. Haveman  
Direktör

